

CONCURSUL NAȚIONAL PENTRU ELEVII DIN MEDIUL RURAL
„UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ”(clasele V-VIII)

Etapa județeană

Clasa a VI-a

- **Timp de lucru: 2 ore.**
- **Toate subiectele sunt obligatorii. Toate răspunsurile vor fi redactate pe foaia de concurs.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Punctaj maxim: 100 de puncte.**

Partea I

(20 de puncte)

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru!

Bastian își dădu seama că tot timpul se uitase fix la cartea pe care o avusese în mână domnul Koreander și care acum se găsea pe fotoliul de piele. Îi era cu neputință să-și ia ochii de la ea. Avea impresia că din ea pornea un soi de forță magnetică ce-l atrăgea irezistibil.

Se apropie de fotoliu, întinse încet mâna, atinse cartea – și în aceeași clipă ceva înăuntrul său făcu „țac!” – ca și cum s-ar fi închis o capcană.

Bastian avea sentimentul nedeslușit că, odată cu atingerea cărții, începuse ceva irevocabil ce-și va urma cursul de-acum înainte. Ridică volumul și-l privi pe toate părțile. Era legat în mătase arămie și lucea când era înclinat într-o parte sau alta. Răsfoindu-l în grabă, văzu că textul era tipărit cu două feluri de litere. Nu părea să conțină poze, avea în schimb inițiale mari și minunate ilustrate. Uitându-se încă o dată mai bine la scoarțe, descoperi pe ele doi șerpi, unul deschis și unul închis la culoare, mușcându-și unul altuia coada și alcătuiind astfel un oval. Iar în oval era scris, cu litere ciudate, întortocheate, titlul:

Povestea fără sfârșit

E un lucru tare misterios cu pasiunile omenești, iar în cazul copiilor totul se petrece la fel ca și în cazul celor maturi. Cei copleșiți de o pasiune n-o pot explica, iar cei ce nu au trăit niciodată ceva asemănător nu pot înțelege.

Există oameni care își pun în joc viața pentru a cuceri un pisc. Nimeni, nici chiar ei înșiși nu pot explica limpede de ce. Alții se ruinează pentru a câștiga inima unei persoane care nici nu vrea să știe de ei. Iar alții se distrug, fiindcă nu pot rezista plăcerilor mâncării – sau ale băuturii. Unii își cheltuiesc întreaga avere pentru a câștiga la jocurile de noroc, sau jertfesc totul de dragul unei idei fixe ce nu se poate realiza niciodată. Alții cred că nu pot fi fericiți decât în altă parte de locul unde se află, și călătoresc toată viața prin lume. Iar câțiva nu-și găsesc liniștea pînă ce n-au devenit puternici.

Într-un cuvînt există tot atâtea pasiuni cât și oameni.

În cazul lui Bastian Balthasar Bux pasiunea erau cărțile.

Cine n-a petrecut o după-amiază întreagă cu urechile încinse și cu părul zbârlit aplecat deasupra unei cărți, citind și iar citind, și uitând de lumea din jurul său, și nebăgînd de seamă că-i e foame sau frig?

Cine n-a citit niciodată pe ascuns sub plapumă, la lumina unei lanterne de buzunar, fiindcă tata sau mama sau vreo altă persoană grijulie a stins lumina pe motivul bine intenționat că acum trebuie să dormi, căci mâine te scoli devreme?

Cine n-a vărsat niciodată lacrimi amare, fie pe față, fie în ascuns, fiindcă o poveste minunată se sfârșea și urma despărțirea de personajele alături de care luaseși parte la atâtea aventuri, ființe iubite și admirate ce îți stârniseră îngrijorări și speranțe, și fără a căror prezență viața părea dintr-o dată goală și lipsită de sens?

Cine nu cunoaște nimic din toate acestea din proprie experiență nu va putea înțelege ceea ce făcu Bastian acum.

Se uita țintă la titlul cărții, simțind cum îl lua ba cu frig, ba cu cald. Da, asta era, la asta visase de atâtea ori și asta își dorise de când fusese cuprins de pasiunea sa: O poveste care să nu se sfârșească niciodată! Cartea tuturor cărților!

Trebuia să aibă cartea, fie ce-o fi, cu orice preț! (Michael Ende, *Povestea fără sfârșit*)

1. Menționează patru cuvinte din text care aparțin aceluiași câmp lexical. **4 puncte**
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns: **4 puncte**
Pasiunea lui Bastian Baltazar Box erau:
 - a) jocurile de noroc;
 - b) cărțile;
 - c) călătoriile;
 - d) mâncărurile și băuturile.
3. Transcrie pe foaia de concurs enunțurile următoare în ordinea apariției lor în fragment: **4 puncte**
 - a) *Se uita țintă la titlul cărții;*
 - b) *E un lucru tare misterios cu pasiunile omenеști;*
 - c) *Se apropie de fotoliu, întinse încet mâna, atinse cartea;*
 - d) *Iar câțiva nu-și găsesc liniștea pînă ce n-au devenit puternici.*
4. Formulează un enunț în care să prezinți o trăsătură a personajului principal al fragmentului, utilizând un predicat nominal. **4 puncte**
5. Explică, în cel puțin 30 de cuvinte, semnificația enunțului: *Există oameni care își pun în joc viața pentru a cuceri un pisc.* **4 puncte**

Partea a II-a

(20 de puncte)

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru!

Lectura este o activitate intimă, de aceea am ales să ofer cât mai multe exemple personale despre ea. Și am fost un copil foarte norocos, pentru că în copilărie eram înconjurat de cărți, iar la mine acasă toată lumea citea. Îmi amintesc de cărțile cu rime ale lui N. Nobilescu, de ilustrațiile din *Peripețiile Alisei în Țara Oglinzilor*, de cărțile de basme cu ilustrații care acopereau toată pagina. Îmi mai amintesc și care a fost prima carte sau primul roman serios pe care mi l-a citit mama, *Povestea fără sfârșit* de Michael Ende. Prima carte pe care am citit-o singur, în clasa întâi, mi-a fost recomandată de tata: *Căpitan la cincisprezece ani* de Jules Verne. În vremea respectivă, la începutul anilor '90, nu existau atât de multe opțiuni de cărți pentru copii ca astăzi, iar Jules Verne era considerat un autor potrivit pentru cei mici. Cititor pasionat de literatură am devenit abia prin clasele VI-VII, dar ceea ce citeam atunci nu poate fi considerată literatură pentru copii.[...]

Odată ajuns în echipa Grupului Editorial Art, am recuperat din plin și am citit inclusiv o grămadă de cărți pentru copii pe care le ratasem, de la benzile desenate cu aventurile verilor Bone de Jeff Smith, la *Harry Potter* și multe alte minunății.[...]

Care sunt beneficiile cititului la copii?

Apropiere

Ce poate fi mai grozav decât să împărtășești povești? Să fii în familie sau între prieteni când vine vorba de o poveste? Poveștile bune sunt importante pentru că fiecare se poate regăsi acolo, indiferent de vârstă.[...]

Educație

Cum ar fi chiar să înțelegi toate enunțurile unor teste? Fie că sunt la bio, mate sau fizică? Cititul te ajută să ai răbdare și să înțelegi sensul propozițiilor sau enunțurilor date. [...] E important să înțelegi cerința, nu doar să răspunzi cum te taie capul.

Dialog

De ce să nu vorbești despre lucruri? Lectura te face să fii empatic¹, să vrei să înțelegi ce are altcineva de spus. Pentru că o carte bună te face să comunici, să spui ce ți-a plăcut sau nu. Te ajută și în alte situații în care poate știi ceva ce copilul din fața ta nu știe. Lectura te ajută să acumulezi informații și să-ți faci prieteni care nu sunt tot timpul de acord cu tine. Lectura înseamnă diversitate de opinii și discuții nesfârșite despre cine are dreptate pe un subiect anume. Toată lumea are dreptate atâta timp cât știe despre ce vorbește.

Dezvoltarea vocabularului

Sunt anumite studii care spun că un copil cărui i se citește și are exercițiul lecturii ajunge să cunoască în jur de un milion mai multe cuvinte față de cei care ori nu au această șansă ori nu devin pasionați de lectură. Astfel se produce un clivaj² uriaș între copii, clivaj ce are efecte pe termen lung. Când eram la școală, exista un caiet special pentru vocabular, unde ne notam cuvintele noi pe care le găseam în cărți. Era un instrument extrem de util, la care puteam avea acces oricând. Lectura îi ajută pe copii să-și formeze un limbaj comun.

Dezvoltarea imaginației și creativității

Dar să nu ignorăm un mare beneficiu al cititului timpuriu și constant și anume: sporirea creativității prin încurajarea și cristalizarea pasiunilor și de ce nu, echiparea pentru viitor, într-un mod unic și special! Dezvoltarea creativității este un alt beneficiu important. Copiii cu lecturi diverse au abilitatea de a-și folosi imaginația în situații noi, cu care nu se întâlniseră înainte. Pot gândi „outside the box”³ și pot veni cu soluții inedite la problemele cu care se confruntă.

De ce să-i încurajăm pe copii să citească?

Copilăria este o perioadă extraordinară, când toate visurile au aripi, bucuria și curiozitatea înfloresc, iar curajul nu cunoaște limite. Este perioada când descoperim pasiuni pe care le vom purta cu noi toată viața. Citindu-le copiilor de mici și înconjurându-i de cărți valoroase, noi le deschidem drumul spre visuri tot mai frumoase, colorate, vii și surprinzătoare!

Nimic nu pare imposibil pentru copiii care citesc, ceea ce vă încurajez și pe voi să faceți! Lecturi magice! (<https://www.editura-arthur.ro/info/blogitem/cititul-la-copii-ce-beneficii-are-si-il-cum-incurajam>)

¹*empatic* - care se referă la empatie, la identificarea, prin trăire, cu alte persoane, cu eroii cărților etc.

²*clivaj* - (sens figurat) distincție între două grupuri pe baza anumitor criterii.

³ „*outside the box*” - (lb. engleză) modalitate de a gândi în afara tiparelor și de a găsi soluții inedite pentru a rezolva o situație anume.

1. Notează titlul unei cărți din copilăria autorului. **4 puncte**
2. Precizează patru beneficii ale cititului la copii, la care se face referire în text. **4 puncte**
3. Scrie litera în dreptul căreia este menționată varianta care conține informația corectă, conform textului dat:
 - a) *Autorul a citit prima carte în clasa a III-a.*
 - b) *La începutul anilor '90 existau tot atât de multe opțiuni de cărți pentru copii ca astăzi.*
 - c) *Potrivit unor studii, un copil care citește cunoaște în jur de un milion mai multe cuvinte față de cei care nu citesc.*
 - d) *Cititul nu te ajută să înțelegi cerințele de la testele de fizică.* **4 puncte**
4. Transcrie enunțul în care autorul se adresează copiilor. **4 puncte**
5. Explică, într-un enunț, cum ajută lectura la dezvoltarea creativității. **4 puncte**

Partea a III-a **(50 de puncte)**

1. Numește un element de conținut comun, identificat în cele două texte. **5 puncte**
2. Transcrie, din primul text, o secvență/un enunț care surprinde o emoție a lui Bastian la vederea cărții legate în mătase aurie. **5 puncte**
3. Formulează câte o idee principală din fiecare text-suport. **5 puncte**
4. Explică, într-un enunț, la ce folosește caietul special pentru vocabular. **5 puncte**
5. Exprimă-ți opinia, într-un text de 80-150 de cuvinte, despre importanța lecturii în viața copiilor, valorificând informațiile din textele date. **15 puncte**
6. Scrie o compunere narativă, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare imaginară, petrecută într-o bibliotecă, incluzând și o secvență descriptivă de minimum 20 de cuvinte. **15 puncte**

Notă: În cazul cerințelor care solicită formularea răspunsurilor sub formă de enunț sau de text, se vor puncta conținutul și redactarea răspunsului (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate; coerența textului; respectarea normelor de ortografie și de punctuație).

CONCURSUL NAȚIONAL PENTRU ELEVII DIN MEDIUL RURAL
„UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ”(clasele V-VIII)

Etapa județeană

Clasa a VI-a

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Totalul este de 100 de puncte. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Partea I

(20 de puncte)

6. Transcrierea celor patru cuvinte (de exemplu: carte, volum, scoarțe, litere, titlu etc.). 4 x 1p= **4 puncte**
7. Varianta corectă de răspuns: b) **4 puncte**
8. Scrierea corectă a enunțurilor în ordinea apariției în fragment:
c) *Se apropie de fotoliu, întinse încet mâna, atinse cartea;*
b) *E un lucru tare misterios cu pasiunile omenești;*
d) *Iar câțiva nu-și găsesc liniștea pînă ce n-au devenit puternici.*
a) *Se uita țintă la titlul cărții.* 4 x 1 punct = **4 puncte**
9. Formularea unui enunț în care este prezentat personajul principal, utilizând un predicat nominal. (de exemplu: *Bastian este un cititor pasionat.*)
- alcătuirea tipului de enunț cerut – 2 puncte
- utilizarea corectă a predicatului nominal – 1 punct
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0–1 greșeli – 1 p; 2 sau mai multe greșeli – 0p) – 1 punct **4 puncte**
10. Explicarea într-un enunț a semnificației enunțului dat (de exemplu: Enunțul transmite ideea că oamenii își asumă riscuri fie pentru a cuceri piscuri reale, ale unor munți, fie pentru a-și împlini idealurile, a-și depăși limitele.)
- explicarea nuanțată și adecvată - 2 puncte; explicare parțial adecvată- 1 punct;
- formularea în enunț – 1 punct;
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei - 1 punct. **4 puncte**

Partea a II-a

(20 de puncte)

6. Notarea titlului unei cărți din copilăria autorului: de exemplu, „Căpitan la cincisprezece ani” etc. **4 puncte**
7. Precizarea a patru beneficii ale cititului la copii, la care se face referire în text (de exemplu: *apropierea, dialogul, educația, dezvoltarea vocabularului* etc.). 4 x 1 punct = **4 puncte**
8. Scrierea scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: c) **4 puncte**
9. Transcrierea unui enunț în care autorul se adresează copiilor (de exemplu, „Nimic nu pare imposibil pentru copiii care citesc, ceea ce vă încurajez și pe voi să faceți!”). **4 puncte**
10. Explicarea, într-un enunț, a modului în care lectura ajută la dezvoltarea creativității (de exemplu: Copiii care citesc lecturi diverse au abilitatea de a-și folosi imaginația în situații noi și pot veni cu soluții inedite la problemele cu care se confruntă).
- explicarea nuanțată și adecvată - 2 puncte; explicare parțial adecvată- 1 punct;
- formularea în enunț – 1 punct;
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei - 1 punct. **4 puncte**

Partea a III-a

(50 de puncte)

7. Numirea unui element de conținut comun (pasiunea pentru lectură, cărțile copilăriei). **5 puncte**

8. Transcrierea, din primul text, a unei secvențe/unui enunț care surprinde o emoție a lui Bastian la vederea cărții legate în mătase aurie (de exemplu: „Îi era cu neputință să-și ia ochii de la ea.”; „în aceeași clipă ceva înăuntrul său făcu „țac”; „simțind cum îl lua ba cu frig, ba cu cald”). **5 puncte**

9. - formularea corectă a câte unei idei principale din fiecare text-suport. $2 \times 2 = 4$ puncte

- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei - 1 punct.

5 puncte

10. Explicarea, într-un enunț, a utilității caietului special pentru vocabular (de exemplu: În caietul special pentru vocabular erau notate cuvintele noi pe care copilul le găsea în cărți și îl putea folosi oricând avea nevoie.)

- explicarea nuanțată și adecvată - 2 puncte; explicare parțial adecvată - 1 punct;

- valorificarea textului de la Partea a II-a – 1 punct

- formularea în enunț – 1 punct;

- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei - 1 punct.

5 puncte

11. Exprimarea, într-un text de 80 – 150 de cuvinte, a opiniei despre importanța lecturii în viața copiilor, valorificând informațiile din textele date.

Conținut: 10p.

- exprimarea opiniei cu exemple adecvate cerinței: 10 p./încercare de exprimare a opiniei: 5 p.

Redactare: 5p.

- coerența textului, succesiunea logică a ideilor: 1 p;

- respectarea părților unei compuneri: 1 p.;

- proprietatea termenilor, bogăția și expresivitatea vocabularului: 1 p.;

- punctuație și ortografie: 1 p (0 - 2 greșeli: 1 p., mai mult de 2 greșeli: 0 p.);

- respectarea numărului de cuvinte: 1 p. $10p.+5p.=15p.$

15 puncte

12. Scrierea unei compuneri narative, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să fie prezentată o întâmplare imaginară, petrecută într-o bibliotecă.

Conținut: 10p.

- relatarea unei întâmplări, respectând succesiunea logică a faptelor: în totalitate: 6 p.; parțial: 2 p.

- integrarea unei secvențe descriptive de minimum 20 de cuvinte: 2 p

- adecvarea conținutului la cerință: în totalitate: 2 p.; parțial: 1 p.

Redactare: 5p.

- coerența textului, succesiunea logică a ideilor: 1p.

- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate: 1p.

- respectarea normelor de ortografie: 0-1 greșeli: 1p.; peste 2 greșeli: 0p.

- respectarea normelor de punctuație: 0-1 greșeli: 1p.; peste 2 greșeli: 0p.

- încadrarea în limita de cuvinte: 1p. $10p.+5p.=15p.$

15 puncte